

Olsztyn, 13 listopada 2017 r.

PS-VI.431.1.29.2017.AP

Daria Żyro
Kierownik
Świetlicy Socjoterapeutycznej
w Szalstrach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-VI.0030.918.2017 z 29 września 2017 roku (**akta kontroli str.1**) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Pastuła Agnieszka - główny specjalista, kierująca zespołem oraz
 2. Maścianica Stella - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Świetlicy Socjoterapeutycznej w Szalstrach funkcjonującej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jonkowie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 11 października 2017 r. i zakończono 13 października 2017r. Przedmiotem kontroli była ocena realizacji zadań placówki wsparcia dziennego oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2017, poz. 697 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- „ustawa” – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r., poz. 697 ze zm.),
- „Placówka”/„Świetlica”/„Kontrolowana jednostka” - Świetlica Socjoterapeutyczna w Szalstrach, 11 -042 Jonkowo,
- Kierownik placówki/Kierownik/Kierownik kontrolowanej jednostki - co oznacza: kierownika Świetlicy Socjoterapeutycznej w Szalstrach panią Darię Żyro,
- Regulamin – co oznacza: Regulamin Świetlicy Socjoterapeutycznej w Szalstrach

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jonkowie. Kontrolę przeprowadzono w obecności pani Darii Żyro Kierownika Świetlicy Socjoterapeutycznej w Szalstrach oraz socjoterapeuty - koordynatora Danuty Glińskiej, w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. oraz w oparciu o rozmowy przeprowadzone z dziećmi. Kontroli poddano również dokumentację 20 losowo wybranych podopiecznych.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

I. Zasady działania i organizacja placówki

Świetlica jest placówką wsparcia dziennego prowadzoną w formie specjalistycznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jonkowie. Działalność Placówki określa Regulamin Świetlicy Socjoterapeutycznej w Szalstrach, gmina Jonkowo, opracowany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jonkowie, będącego jednocześnie Kierownikiem placówki (**akta kontroli str. 3-8**). Zgodnie z zapisami ww. Regulaminu, Placówka przeznaczona jest maksymalnie dla 30 dzieci, której celem jest łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, eliminowanie zaburzeń zachowania oraz stwarzanie szansy do pokonywania niekorzystnych uwarunkowań w domu rodzinnym. Świetlica realizując swoje zadanie kieruje się przede wszystkim: dobrem dziecka, poszanowaniem jego praw, potrzebą wyrównywania deficytów rozwojowych, koniecznością wspierania rozwoju dziecka, poprzez umożliwienie kształcenia, rozwój zainteresowań, indywidualizowanie oddziaływań wychowawczych, potrzebą podejmowania działań przygotowujących do samodzielnego życia.

Zgodnie z § 19 ust. 2 ww. Regulaminu wychowanków do Świetlicy przyjmuje się:

- 1) na ich własną prośbę,
- 2) na prośbę rodziców (opiekuna prawnego),
- 3) na wniosek szkół, pogotowia opiekuńczego, Sądu, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jonkowie oraz osób prawnych lub fizycznych, którzy stwierdzają potrzebę udzielenia pomocy przez taką Świetlicę.

Decyzje o przyjęciu dziecka do Świetlicy podejmuje Socjoterapeuta – Koordynator. Rodzice wyrazili pisemną zgodę na udział dziecka w zajęciach organizowanych przez Placówkę (**akta kontroli str. 9-10**). W zajęciach organizowanych w Świetlicy uczestniczą dzieci z pobliskich miejscowości takich jak: Bałag, Wołowno, Stęki, Giedajty, Warkały, Gutkowo, Matki, Jonkowo, Godki, Wrzesina, Porbady, Nowe Kawkowo. Dzieci na zajęcia są dowożone i odwożone busem. Zgodnie z art. 23 ustawy pobyt dziecka w placówce jest nieodpłatny i dobrowolny.

Zespół kontrolny analizując Regulamin Placówki wykazał konieczność dokonania zmian w podstawie prawnej dokumentu, który zawierał między innymi ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z art. 228 ust. 1, 2 ustawy placówki wsparcia dziennego prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego obowiązane były dostosować organizację, zasady i warunki funkcjonowania do wymagań określonych tą ustawą w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia jej w życie tj. do końca 2014 roku. Przyczyną powstałej nieprawidłowości jest niedopełnienie ww. obowiązku przez Kierownika kontrolowanej jednostki, wobec czego wydano zalecenie w tym zakresie.

II. Zatrudnienie i kwalifikacje

Kierownikiem placówki jest pani Daria Żyro. Ww. osoba ukończyła studia magisterskie na kierunku pedagogika i posiada odpowiednie kwalifikacje, określone w art. 25 ustawy. Kierownik placówki zatrudniony jest na umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1 etatu.

W okresie objętym kontrolą opiekę i pomoc dzieciom zapewniało 2 wychowawców legitymujących się wykształceniem wyższym, zgodnym z art. 26 ust 1 pkt 1 ustawy, oraz 3 socjoterapeutów, którzy również spełniali wymogi określone w art. 26 ust 1 pkt 4 ustawy.

Kontrola akt osobowych ww. pracowników wykazała brak dowodu ich weryfikacji przez Kierownika kontrolowanej jednostki pod kątem spełniania warunków określonych w art. 26 ust. 2, ustawy tj.:

- czy nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- czy wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,

- czy nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Kierownik placówki uzupełnił akta osobowe o wyżej wymagane oświadczenia 13 października 2017 roku to jest podczas przeprowadzania czynności kontrolnych.

Wobec powyższego, odstąpiono od wydania zaleceń w tym zakresie.

III. Dokumentacja

Zgodnie z Regulaminem, w Placówce winna być prowadzona następująca dokumentacja

- „1) karta dziecka,
- 2) indywidualny plan pracy z dzieckiem,
- 3) dziennik zajęć,
- 4) protokoły posiedzeń (na przykład Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka),
- 5) roczny plan pracy,
- 6) zeszyt współpracy z rodziną, szkołą, innymi instytucjami,
- 7) karta udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem ich przebiegu,
- 8) arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych,
- 9) dokumentacja osobista dziecka: zgoda rodziców (opiekunów prawnych), wyniki badań psychologicznych i pedagogicznych, wskazania dotyczące opieki, wychowania i indywidualnej terapii, korespondencję dotyczącą wychowanka.”

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że Placówka prowadzi tylko indywidualny plan pracy z dzieckiem, dziennik zajęć, roczny plan pracy oraz zeszyt współpracy z rodziną, szkołą i innymi instytucjami – z czego wpisy ww. zeszycie dotyczą tylko kontaktów z rodzicami. Pozostałej dokumentacji Placówka nie prowadzi. Jako przyczynę zaistniałej sytuacji Kierownik Świetlicy podaje, że „dokumentacja zajęć nie jest w pełni spójna z zapisami regulaminu Świetlicy, lecz chciałabym zaznaczyć, że nadrzędnym celem zajęć jest bezpośrednie wsparcie i pomoc dla dzieci z różnorodnymi problemami, które uczęszczają na zajęcia pomimo normalnego toku edukacji szkolnej.” (**akta kontroli str. 11-12**). Zdaniem kontrolujących Placówka prowadzona w formie specjalistycznej powinna na bieżąco dokumentować udział dziecka w zajęciach specjalistycznych. Brak dokumentacji w ww. zakresie skutkuje nieukierunkowaną pracą opiekuńczo – wychowawczą z dzieckiem.

V. Zadania realizowane przez placówkę wsparcia dziennego prowadzoną w formie specjalistycznej

1. Opieka i wychowanie

W okresie objętym kontrolą Placówka pracowała przez cały rok, od poniedziałku do piątku w godzinach od 14:00 do 18:00. W okresie wakacji oraz ferii Placówka otwarta była w godzinach od 10:00 do 14:00. Dzieci uczęszczające do Świetlicy podzielone są na V grup z uwagi na wiek oraz lepszą organizację zajęć:

- poniedziałek, gr. I dzieci w wieku od 5 do 7 roku życia,
- wtorek, gr. II dzieci w wieku od 6 do 8 roku życia,
- środa, gr. III dzieci w wieku od 9 do 10 roku życia,
- czwartek, gr. IV dzieci w wieku od 10 do 11 roku życia,
- piątek, gr. V dzieci w wieku od 12 do 15 roku życia (**akta kontroli str. 13-14**).

Praca w każdej z ww. grup rozpoczyna się zawsze od zajęć o charakterze socjoterapeutycznych prowadzonych w oparciu o program socjoterapeutyczny „Razem lepiej”, w którym wykorzystywane są elementy programów socjoterapeutycznych i profilaktycznych takich jak:

- „Spójrz inaczej” pani Ewy Czerniewskiej,
- „TSR – terapia skoncentrowana na rozwiązaniach” pana Jacka Szczepkowskiego,
- „Saper, czyli jak rozminować agresję” - Renaty Knez i Wojciecha Słonina,

- „Gry i zabawy interaktywne” Klausa w. Vopel’a, (akta kontroli str. 15-18). Zajęcia prowadzone są przez socjoterapeutę – koordynatora, posiadającego kwalifikacje do prowadzenia ww. formy pomocy. Na zajęciach realizowano m.in. tematy dotyczące poczucia własnej wartości, komunikacji interpersonalnej, konstruktywnego rozwiązywania problemów oraz wiele innych. Praca z grupą realizowana jest w oparciu o sporządzoną *Diagnozę funkcjonowania i potrzeb grupy* na dany rok szkolny (akta kontroli str. 19-20).

Z informacji uzyskanej od Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że opiekę w Placówce zapewnia codziennie 2 wychowawców. Dzienna liczba dzieci uczestniczących w zajęciach waha się pomiędzy 7 a 14 (akta kontroli str. 21-22).

Analiza dziennika zajęć Placówki wykazała, że Świetlica zapewniała swoim wychowankom:

- opiekę i wychowanie poprzez naukę samodzielności i odpowiedzialności, wdrażanie do przestrzegania norm i zasad grupowych, naukę kulturalnych zasad zachowania, pomoc w budowaniu prawidłowych relacji z rówieśnikami, naukę empatii i otwarcia na potrzeby innych, prawidłową komunikację oraz nieagresywne rozwiązywanie konfliktów, propagowanie zdrowego stylu życia;
- pomoc w nauce: pomoc w codziennym odrabianiu zadań oraz korepetycje przedmiotowe;
- organizację czasu wolnego poprzez zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań (gry i zabawy ruchowe, edukacyjne, konkursy tematyczne, rozgrywki sportowe, zajęcia rozwijające zainteresowania - taneczne, plastyczne, wyjścia i wycieczki).

Ponadto z rozmów przeprowadzonych przez zespół kontrolny z dziećmi wynika, że wychowawcy są zaangażowani w swoją pracę.

W okresie objętym kontrolą nie było przypadku skierowania przez sąd małoletniego do Placówki.

2. Pomoc w nauce

Podczas kontroli ustalono, że w Placówce udzielano pomocy w nauce i odrabianiu lekcji w zakresie przedmiotów humanistycznych i ścisłych. Świetlica zapewnia pomoc merytoryczną i indywidualne wsparcie w nauce. Ponadto wychowawcy Świetlicy są w stałym kontakcie z nauczycielami szkół do których uczęszczają dzieci. W rozmowach z kontrolującymi dziećmi poświadczyły, że otrzymują pomoc, świadczoną przez osoby pracujące w Świetlicy i chętnie z niej korzystają.

3. Organizacja czasu wolnego, zabawa, zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań

Podczas kontroli ustalono, że Placówka oferowała dzieciom szeroki wachlarz zajęć: plastycznych, muzycznych, sportowych, kulinarnych, gier towarzyskich, zabaw ruchowych, gier i zabaw stolikowych (gry planszowe), prac manualnych, wewnętrznych pogadanek na temat uzależnień, kultury zachowania, zdrowego żywienia i higieny osobistej, bezpiecznego poruszanie się po drodze oraz bezpiecznego zachowywania się nad wodą.

Placówka zapewniała również wychowankom różnego rodzaju zajęcia organizowane poza siedzibą tj.:

- wyjazdy na basen, na lody, na kręgle, do kina, do Warmioliandii (park zabaw dla dzieci)
- piesze rajdy,
- wycieczka do lasu, spotkanie z leśniczym – szukanie tropów zwierząt.

Dzieci uczestniczyły także w festynach wiejskich i rodzinnych. Świetlica organizowała biwaki i pobyt w gospodarstwie agroturystycznym „Różane wzgórze”, warsztaty zielarskie, teatralne lepienia z gliny i warsztaty muzyczne. Atrakcją był też rodzinny rajd pieszy Wrzesina – Szalstry z podchodami (akta kontroli str. 23-24).

Placówka organizowała także imprezy okolicznościowe, tj. Walentynki, Dzień Matki, Andrzejki, Mikołajki. Odbyło się spotkanie opłatkowe, na które byli zaproszeni rodzice dzieci, goście, Wójt Gminy Jonkowo oraz dzieci ze Scholii w Nowym Kawkowie. W rozmowach z kontrolującymi, dziećmi wyrażały się w sposób pozytywny na temat organizowanych zajęć w Placówce, podkreślając że są

one bardzo atrakcyjną formą spędzania wolnego czasu. Dzieci potwierdziły udział w imprezach okolicznościowych, organizowanych w Świetlicy. Opowiadały o paczkach otrzymanych z okazji spotkania oplatkowego oraz o poczęstunkach, które są smaczne i różnorodne.

4. Inne usługi świadczone przez placówkę oraz pozostała działalność placówki.

Placówka zapewnia swoim wychowankom posiłek oraz słodycze, owoce, wodę, soki, herbatę. Posiłek przygotowywany jest wspólnie przez dzieci i wychowawcę. Zabezpieczone są również przedmioty potrzebne do zajęć manualnych tj. bloki rysunkowe, papier kolorowy, bibuła, klej, farby itp.

VI. Działania podejmowane przez placówkę w ramach współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka i innymi podmiotami.

W kontrolowanej Placówce za pracę z rodziną wychowanków odpowiedzialni byli: socjoterapeuta – koordynator i wychowawca. Z informacji przekazanych przez socjoterapeutę – koordynatora wynika, że kontakt z rodzicami odbywa się głównie telefonicznie. W przypadku sytuacji problemowych wychowawca odwiedza dom rodzinny podopiecznego. Świetlica organizuje na początku roku szkolnego wspólne spotkanie z rodzicami w celu omówienia spraw na dany rok. Okazją do spotkań są również imprezy okolicznościowe w których rodzice podopiecznych biorą udział.

Ponadto z informacji uzyskanych od Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że systematycznie współpracuje ona z instytucjami takimi jak:

- GOPS w Jonkowie,
- Urząd Gminy w Jonkowie,
- Nadleśnictwo Kudypy,
- Leśnictwo Szalstry,
- Stowarzyszenie Szalstry,
- Bank Żywności w Olsztynie,
- Fundacja „Kulczyk” - żółty talerz,
- PARPA w Warszawie
- Fundacja ETOH w Warszawie i wiele innych (**akta kontroli str. 25-26**).

Mając na uwadze powyższe, stwierdzono, że Placówka realizuje prawidłowo zadania określone w art. 23 ust.1.

VII. Warunki lokalowe

Placówka zlokalizowana jest w budynku mieszkalnym wolno stojącym w miejscowości Szalstry 8. Wychowankowie Placówki mają do dyspozycji 3 pomieszczenia, w tym salę do zajęć wspólnych, salę do zajęć plastycznych, aneks kuchenny oraz toalety. Pracownie wyposażone są w sprzęt odpowiedni do potrzeb i rodzaju zajęć prowadzonych dla dzieci i młodzieży. Stan sanitarny pomieszczeń oraz sprzętu AGD nie budzi żadnych zastrzeżeń.

Z informacji przekazanych od Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że budynek w którym Świetlica prowadzi swoją działalność należy do Urzędu Gminy w Jonkowie.

Z uwagi na fakt, iż Kontrolowana jednostka swoją działalność rozpoczęła w 2005 roku nie podlega rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r., w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego. Wobec powyższego odstąpiono od oceny w ww. zakresie.

VIII. Zalecenia

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Kierownika, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Dostosować regulamin organizacyjny do obowiązujących przepisów zgodnie z art. 228 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Termin realizacji - 30 dni od daty otrzymania zalecenia.

2. Prowadzić obowiązującą w placówce dokumentację w sposób określony w regulaminie organizacyjnym.

Termin realizacji – na bieżąco.

Pouczenie

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.).

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jachonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

GŁÓWNY SPECJALISTA
Agnieszka Pastuła

GŁÓWNY SPECJALISTA
Stella Maścianica

6

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Witold Wętle